

STRESZCZENIE

W pracy podejmuję pytania podstawowe: kim byli zasiedlający Ziemię Zachodnią i Północną Polski, skąd pochodzili, dlaczego tam przybyli a następnie jakie to miało skutki w kontekście integracji, zakorzeniania się oraz budowania tożsamości zarówno wtedy, jak również w kolejnych pokoleniach. Owe pytania umiejscawiam w układzie zależności czynników związanych z procesami integracyjnymi i tożsamościowymi oraz obszarami dotyczącymi ogólnie rozumianego rozwoju (społecznego, kulturowego, gospodarczego) tj. innowacyjności gospodarczej/regionalnej, przestępczości i ruchliwości społecznej analizowanych przeze mnie w odniesieniu do kapitałów społecznego, kulturowego i kreatywnego. To sprawia, że możliwe będzie uzyskanie względnie całościowego obrazu konsekwencji przemian społecznych i kulturowych, które miały miejsce w regionach osiedleńczych Polski po II wojnie światowej.

Niniejsza praca powstała przy częściowym wykorzystaniu narzędzi analizy kulturowej opartej na modelu kulturalistycznym uzupełnionym elementem strukturalistycznym w celu analizy konsekwencji przemian społecznych i kulturowych na ZZiPP po II wojnie światowej. W mojej pracy kładę nacisk na konieczność komplementarnej analizy procesów społecznych i kulturowych w celu zrozumienia długofalowych konsekwencji tych przemian dla kolejnych pokoleń mieszkańców tych terenów. Dopiero wtedy można będzie przeprowadzić rzetelne badania empiryczne.

Praca składa się z czterech części, w których:

1. Analizuję ZZiPP jako fenomen społeczny i kulturowy, badając przeszkody integracyjne i wyzwania tożsamościowe. Opisuję różne motywy przybywania na ZZiPP, różnice kulturowe, także procesy społeczne, kulturowe i gospodarcze w dwóch okresach po 1945 r. i po 1989 r. oraz zależności między tymi zagadnieniami.

2. Skupiam się na dialogu między pamięcią i tożsamością, analizując wpływ propagandy na depozyt pamięciowy i skutki wadliwego mechanizmu reprodukcji różnych rodzajów pamięci w kolejnych pokoleniach społeczeństw wielokulturowych specyficznego rodzaju, bo wynikającego ze swoistości procesu zasiedlania ZZiPP.

3. Charakteryzuję deficyty rozwojowe ZZiPP w kontekście kapitałów: społecznego, kulturowego i kreatywnego, analizując ich wpływ na innowacyjność, przestępczość i ruchliwość społeczną.

4. Diagnozuję początkowe uwarunkowania gospodarcze ZZiPP, z naciskiem na województwo lubuskie i Gorzów Wielkopolski, oraz proponuję środki zaradcze dla rozwoju regionów osiedleńczych. Omawiam również regiony osiedleńcze jako „nie miejsca”.

Słowa klucze: tożsamość, integracja, studia nad pamięcią, innowacyjność, przestępczość, ruchliwość społeczna, kapitały, Ziemie Zachodnie i Północne Polski.